

Dvorana slávy slovenskej medicíny

MUDr. Alena Mosnárová, CSc.

Tradičná slávnosť Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) spojená s ocenením významných osobností v oblasti medicíny sa 19. septembra 2017 konala už ôsmykrát a tentokrát nie v priestoroch SLS na Cukrovej ulici v Bratislave, ale v bratislavskom hoteli Sorea Regia v Kráľovskom údolí.

Príhovor prezidenta SLS a pozvaných hostí

Účastníkov slávnostného ceremoniálu privítal prezident SLS Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA. Zvlášť privítal vzácných hostí - rektora SZU prof. MUDr. Petra Šimku, CSc., riaditeľa Nemocnice akad. Déretera MUDr. Alexandra Mayera, PhD, MPH, prezidenta Slovenskej lekárskej komory (SLK) MUDr.

prof. Breza

Mariána Kollára, prezidenta Českej lekárskej spoločnosti JEP prof. MUDr. Štěpána Svačinu, DrSc, MBA, akademika prof. Ing. Štefana Lubyho, DrSc., ktorý bol 16 rokov prezidentom SAV, významného nefrológa a endokrinológa akademika prof. MUDr. Branislava Lichardusa, DrSc., riaditeľa Múzea židovskej kultúry prof. PhDr. Pavla Mešťana, DrSc. a klavírneho virtuóza Richarda Rikkona.

Následne sa prítomným príhovoril prof. Svačina, ktorý vysoko ocenil spoluprácu so SLS a podujatie Dvorana slávy, pretože v Českej republike oceňujú počas roka len jednu významnú osobnosť a to býva spojené s problémami pri hlasovaní a rozhodovaní. Navyše sa mu veľmi páči, že na Slovensku sa vzdáva hold aj už zomrelým významným osobnostiam. MUDr. Kollár vo svojom príhovore vysoko ocenil úzku spoluprácu SLK so SLS, a to nielen v oblasti vzdelávania, ale na všetkých úrovniach, čo je prínosom nielen pre členov týchto spoločností a zdravotníctvo, ale aj pre pacientov, ktorí sú hlavným cieľom nášho snaženia. SLS nezabúda na tých, ktorí dlhé roky udávali smer slovenskej medicíny, preslávili sa doma i v zahraničí. „Slovenské zdravotníctvo možno nemá až takú dlhú históriu, ale je bohaté na tých, ktorí ho formovali a reprezentovali a chceme sa poďakovať všetkým, ktorí tu budú menovaní, ale aj tým, ktorí tu menovaní nebudú.“ Emóciami nabitú atmosféru následne umocnilo hudobné vystúpenie Richarda Rikkona.

prof. Svačina

MUDr. Kollár

Krst knihy o II. internej klinike LF UK a UNB v Bratislave

Prezentácia knihy a odborné prednášky

Podujatie bolo spojené s prezentáciou monografie s názvom **60. výročie III. internej kliniky LF UK a UNB v Bratislave – história a súčasnosť** (V. Mojto a kol.), počas ktorej hlavný autor, prednosta tejto kliniky **doc. MUDr. Viliam Mojto, CSc., MHA** predstavil obsah knihy zameranej na významné osobnosti pracujúce na tejto klinike od jej vzniku až dodnes (napr. prvý prednosta akademik T. R. Niederland, ktorý inicioval aj vybudovanie Farmakobiochemického laboratória a bol prvým prezidentom SLS – počas takmer 18 rokov, ďalej prof. Dzúrik, prof. Vavrečka, prof. Gvozdjak a prof. Gvozdjaková, prof. Holomáň, prof. Brixová, prof. Bada a mnohí ďalší). Poďakoval pritom všetkým spoluautorom monografie a za úvod do nej poďakoval aj dekanovi LF UK prof. Šteňovi a za príhovory prof. Payerovi, prof. Valentovi a prof. Zlatošovi. Slávnostný akt uzavrel prof. Breza krsťom knihy lupeňmi ruže.

Podakovanie všetkým menovaným, ale aj tým, ktorí menovaní nebudú...

Vystúpenie Richarda Rikkona

Slávnostné podujatie pokračovalo odbornými prednáškami. Téma staršieho muža, so špeciálnym zameraním na dôsledky deficitu testosterónu u mužov sa venoval **doc. MUDr. Juraj Fillo, PhD.** a fyziologickým formám vitamínu D **doc. Ing. Pavel Blažíček, CSc.** Už tradične bolo slávnostné

doc. Fillo

doc. Blažíček

MUDr. Bachárová

MUDr. Graus

Obrázky v hornom rade sú z výstavy Okolo mňa a nižšie z výstavy Dentart

podujatie spojené aj s umeleckým zážitkom z výtvarného umenia, pretože účastníci si mohli pozrieť výstavu fotografií z umeleckej tvorby lekárov **MUDr. Ljuby Bachárovej, DrSc., MBA** (výstava nazvaná Okolo mňa) a **MUDr. Vlastimila Grausa, PhD., MPH, MSc.** (výstava nazvaná Dentart).

Uvedenie osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny

Prof. Breza následne pristúpil k predstaveniu osobností, ktoré svojim celoživotným dielom významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, k šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí.

prof. Balažovjeh

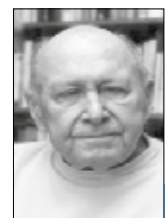
● **Prof. MUDr. Ivan Balažovjeh, DrSc. (*6. 6. 1936)**, popredný slovenský aj československý internista a kardiológ sa narodil v Bratislave. Po absolvovaní štúdia na LF UK nastúpil na Ústav histológie. Po dvoch rokoch prešiel na I. internú kliniku LFUK, kde bol odborným asistentom a neskôr docentom, obhájil na Karlovej univerzite

v Prahe vedeckú hodnosť doktora lekárskeho vied a o tri roky neskôr bol menovaný za pro-

fesora v odbore vnútorné choroby na LFUK. V roku 1990 sa stal prednostom II. internej kliniky na Mickiewiczovej ulici. Absolvoval viaceré študijné pobyty v zahraničí. Vo vedeckej práci sa venoval patogenéze a liečbe artériovej hypertenzie. Na Slovensku zaviedol do klinickej praxe vyšetřovanie katecholamínov, v oblasti sekundárnej endokrinne podmienenej hypertenzie sa stal uznávaným odborníkom aj v zahraničí. Výsledky vedeckej práce prezentoval a publikoval v početných odborných publikáciách doma a v zahraničí, je autorom monografie Artériová hypertenzia a spoluautorom učebníc z propedeutiky a z vnútorného lekářstva. V roku 1983 založil a viedol Komisiu pre hypertenziu, neskôr Pracovnú skupinu Slovenskej kardiologickej spoločnosti. Inicioval vznik Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti a stal sa jej prvým prezidentom. V rokoch 1990 - 1996 bol predsedom Spolku slovenských lekářov v Bratislave, najpočetnejšej organizačnej zložky SLS. V rokoch 1990 - 1991 bol prodekanom LFUK. Patrí medzi zakladajúcich členov Slovenskej lekářskej komory a jej prvých funkcionárov. Odborné kvality prof. Balažovjeha ocenili rôzne medzinárodné spoločnosti a bol členom redakčných rád mnohých časopisov. Za celoživotné výsledky práce mu boli udelené mnohé vysoké vyznamenania a pocty SLS.

● **Prof. MUDr. Jozef Černáček, DrSc., akademik SAV (*11. 4. 1909 - †6. 5. 2006)** sa narodil v Novom Meste nad Váhom a je

zakladateľom neurológie na Slovensku. Študoval na pražskej Karlovej univerzite. Po pôsobení na Neurologickej klinike Karlovej univerzity bol preložený na Slovensko. Počas vojny pôsobil ako asistent na Neuropsychiatrickej klinike UK v Bratislave. V roku 1947 ho vymenovali za profesora neurológie, krátko nato sa stal prednostom Neuropsychiatrickej kliniky UK v Bratislave. V roku 1950 bola klinika rozdelená na neurologickú a psychiatrickú. Sám sa stal prednostom neurologickej kliniky a viedol ju ďalších 26 rokov. Ako profesor učil stovky slovenských medikov a prednášal aj v zahraničí. Bol autorom a spoluautorom viacerých medicínskych učebníc a prvým slovenským vedcom, ktorý skúmal fyziológiu a choroby mozgu. Medzinárodné uznanie jeho vedeckej práce potvrdzuje členstvo v mnohých vedeckých spoločnostiach. Dvakrát bol prezidentom Československej neurologickej spoločnosti, bol aj viceprezidentom Svetovej neurologickej federácie a nositeľom viacerých vedeckých i štátnych vyznamenání. Jeho Neurologická propedeutika bola základom výučby slovenských i českých poslucháčov medicíny i lekářov.

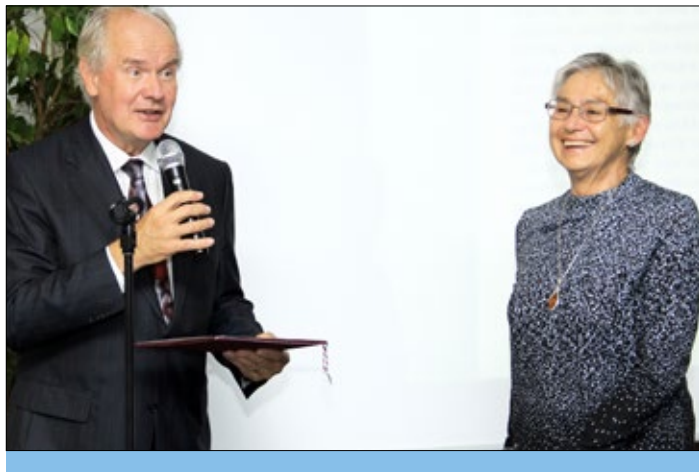

prof. Černáček

● **Prof. MUDr. Juraj Červenka, CSc. (*30. 6. 1918 - †3. 7. 2001)** sa narodil v Trenčine. Je zakladateľom modernej epidemiológie na Slovensku. Po promócií na LF UK pracoval krátko na gynekologicko-pôrodníckom oddelení nemocnice v Topoľčanoch, potom až do konca svojej profesionálnej kariéry pracoval v preventívnej medicíne. Bol prvým hlavným hygienikom SR, zástupcom hlavného hygienika Československej republiky, profesorom Humboldtovej univerzity, prvým riaditeľom Výskumného ústavu preventívneho lekářstva, vedúcim Katedry epidemiológie Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie lekářov a farmaceutov, členom rôznych zahraničných organizácií. Významný je jeho podiel na úspechoch povojnovej hygienickej služby a zásluhy o jej budovanie a rozvoj. Opakovane a mnoho rokov viedol medzinárodné kurzy epidemiológie a bioštatistiky organizované

prof. Červenka

Ocenenie prof. Černáčka prevzala jeho dcéra Ing. J. Kovačičová (foto vľavo) a ocenenie prof. Červenku dcéra MUDr. K. Poláková a syn prim. MUDr. J. Červenka

SZO v Československu, ale aj v ďalších krajinách Európy, Ázie a Afriky. Bol hlavným koordinátorom pri riešení takmer všetkých epidémií a mimoriadneho výskytu infekčných chorôb. Pri riešení epidemiologicky závažných udalostí bol vždy v teréne a priamo riadil protiepidemické a epidemiologické akcie. V oblasti výskumu sa zameriaval na tuberkulózu, detskú obrnu, črevné infekčné choroby, vírusové hepatitídy, nozokomiálne nákazy, ale aj kardiomyopatie s infekčnou etiológiou a ďalšie. Bol celoštátnym koordinátorom imunizačného programu, hlavným riešiteľom a spoluriešiteľom aplikovaného výskumu u nás, vynikajúcim pedagógom. Osobitný význam majú medzinárodné aktivity prof. Červenku, najmä počas jeho pôsobenia v SZO. Najvýznamnejšou z nich bola jeho účasť na eradikácii varioly. Podieľal na organizácii mnohých medzinárodných a aj domácich odborných podujatí. Bol autorom mnohých publikácií u nás a v zahraničí.

prof. Dérer

● **Prof. MUDr. Ladislav Dérer, DrSc., akademik ČSAV (*11. 12. 1897 – †28. 3. 1960)** sa narodil v Bratislave. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia začal pracovať na I. internej klinike FN UK v Bratislave, najprv ako asistent, potom docent a neskôr ako profesor. Pôsobil tu takmer celý svoj profesijný život.

V roku 1945 sa na niekoľko mesiacov stal prvým dočasným dekanom LF. S citom pre spravodlivosť, humánnym prístupom konsolidoval zložitú povojnovú pomery na fakulte. V školskom roku 1950/51 znovu vykonával funkciu dekana. Bol pokrokovým zmysľajúcim lekárom a za éry fašizmu sa zriekol pedagogickej činnosti. Pôbil ako primár v nemocnici Robotníckej sociálnej poisťovne, kde sa zapojil do ilegálnej protifašistickej činnosti. Významnú pedagogickú, vedecko-výskumnú a spoločenskú činnosť uplatnil až po oslobodení pri budovaní modernej slovenskej internej medicíny. Patrí medzi zakladateľov sloven-

ského vnútorného lekárstva, právom sa hovorí o „Dérerovej škole“ na Slovensku. Významne sa pričínil o rozvoj zdravotníctva na Slovensku, o zvýšenie miery zdravia jeho obyvateľov najmä tým, že cez svojich žiakov inicioval postgraduálne inštitucionálne vzdelávanie pracovníkov všetkých kategórií. Plody jeho práce dokumentuje celý rad moderných zdravotníckych zariadení i medicínske centrum v Bratislave na Kramároch, kde tamojšia nemocnica nesie jeho meno. Vo svojich výskumoch sa zaoberal patológiou pečene, fyziológiou a patofyziológiou tráviaceho ústrojenstva, patofyziológiou krvi pri obehových poruchách, problémami včasnej diagnostiky rakoviny žalúdka, tuberkulózou pľúc a čriev, chorobami z povolania, otázkami alergie a pod. Je autorom a spoluautorom mnohých monografií, odborných a vedeckých publikácií. Zaslúžil sa aj o vznik Slovenskej internistickej spoločnosti. Dielo akad. L. Déreera si Slovenská internistická spoločnosť každoročne pripomína v marci usporiadaním odborného podujatia Dérerov memoriál, na ktorom sa udeľuje Dérerova cena. S jeho menom je spojená aj história Slovenskej lekárskej knižnice v Bratislave.

● **Prof. MUDr. Ladislav Chmel, DrSc., člen korešpondent SAV (*2. 3. 1915 – †30. 3. 1981)** sa narodil v rakúsko-uhorskom Temesvári, neskôr sa s rodinou presťahovali do Martina, medicínu študoval na Karlovej univerzite v Prahe, potom pracoval v nemocnici v Martine a neskôr na

prof. Chmel

Ocenenie prof. Chmela prevzali jeho dcéra MUDr. T. Kyselová a syn Ing. M. Chmel

Dermatologickej klinike bratislavskej LF UK, kde zotrval až do konca života. Už v začiatkoch svojej kariéry sa venoval dovtedy takmer neznámej problematike mykologie a publikoval prvé práce o výskyte mikrosporie na Slovensku. Chmelova mykologická škola, ktorá sa centralizovala vo vedeckom laboratóriu mykologie LFUK získala medzinárodné uznanie. Toto pracovisko sa stalo Národným referenčným pracoviskom a koordináčnym centrom pre mykózy Komisie vlády pre boj s antropozoonózami. Po habilitácii bol vymenovaný za vedúceho Katedry dermatovenerológie LFUK, stal sa profesorom dermatovenerológie a nekôr doktorom lekárskej vied a členom korešpondentom SAV. Popri plnení základných povinností pôsobil aj v akademických funkciách. Pracoval aj ako prodekan pre výskum LFUK a prorektor UK. Od roku 1969 zastával funkciu vedúceho Katedry dermatovenerológie ILF v Bratislave, neskôr bol poverený vedením Dermatovenerologickej kliniky v Martine. Okrem toho mal množstvo ďalších vedeckých a pedagogických funkcií, bol predsedom redakčnej rady časopisu Čsl. dermatológie a členom redakčných rád zahraničných odborných časopisov. Mnohostranná úspešná práca prof. L. Chmela bola ocenená mnohými domácimi i zahraničnými oceneniami.

● **MUDr. Karol Kleibl, CSc. (*26. 10. 1923 – †19. 10. 1995)** sa narodil vo Viedni, neskôr však žil na Slovensku, po absolvovaní LF UK v Bratislave pracoval v Piešťanoch pod vedením známeho dermatovenerológa MUDr. Emanuela Wohlsteina. Venoval sa sérologii a mykologii a s týmto zameraním absolvoval viacmesačný študijný pobyt v Prahe na Bulovke. Po získaní atestácie I. stupňa odišiel z Piešťan pracovať na poliklinické oddelenie v Myjave, neskôr bol primárom na kožnom oddelení v Skalici, kde sa venoval tularémii. Prostredníctvom hlavného hygienika v Prahe inicioval očkovanie proti tularémii, ako súčasť prevencie v rámci komplexnej starostlivosti. Nadviazal kontakt s viacerými renomovanými zahraničnými pracoviskami. Svoje odborné poznatky a praktické skúsenosti prezentoval na domácich a zahranič-

MUDr. Kleibl

Pohľad na účastníkov podujatia

Ocenenie MUDr. Kleibla prevzali jeho synovia Ing. K. Kleibl a JUDr. M. Kleibl

ných kongresoch. Publikoval niekoľko desiatok prác v našich i zahraničných odborných časopisoch V rokoch 1965 - 1967 pracoval v Alžírsku ako dermatológ a mykológ. Po návrate domov bolo prebudované a modernizované kožné oddelenie v Skalici. Dr. Kleibl neustále sledoval novinky v odbore a rád experimentoval. Na Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov v Bratislave prednášal infekčné choroby v dermatológii a dermatomykologiu so zameraním na tropickú medicínu. V rokoch 1974 - 1976 znovu pracoval v Alžírsku, neskôr v Kuvajte. Dr. Kleibl bol jedným zo zakladateľov Spolku lekárov Záhoria a stal sa jeho prvým predsedom. Aj po odchode do dôchodku (1984) vypomáhal na kožnej ambulancii. Patrí medzi vzácne osobnosti SLS, ktoré sa významnou mierou zaslúžili o jej budovanie a rozvoj, osobitne v oblasti sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov. Spolok lekárov Záhoria ako prejav uznania a ocenenia jeho práce založil tradíciu každoročného organizovania regionálneho odborného sympózia s názvom Kleiblove dni.

● **MUDr. Karol Míka (*10. 4. 1927)** sa narodil na Starých Horách. Po ukončení štúdia na LFUK v Bratislave pracoval v krajinskej nemocnici v Banskej Bystrici, neskôr ako praktický lekár pre dospelých. Venoval sa aj skúmaniu rastlinných účinných látok a ich terapeutickému využitiu a okrem článkov v odborných časopisoch prednášal na československých, potom slovenských lekárske seminároch. Podieľal sa na učebniciach pre praktických lekárov, ale pripravil viaceré monografie (Čo neviete o sebe, Životné prostredie, lekárska časť Malého atlasu liečivých rastlín, ktorý vyšiel aj v zahraničí). Jeho Monografia liečivých rastlín sa bežne využíva v medicínskej praxi. Kniha Fytoterapia bola ocenená cenou SLS za najlepšiu publikáciu v lekárskom odbore a vyšli už ďalšie vydania tejto publikácie. Venuje sa aj básnickej tvorbe, v roku 2013 mu vyšla zbierka básní s názvom Laudatio Salvatoris. MUDr. K. Míka sa úspešne angažoval aj za obnovenie vydávania časopisu Slovenský lekár a od roku 1991 až do nedávna bol zástupcom vedúceho redaktora tohto časopisu. Od roku 1992 až doteraz je členom

MUDr. Míka

redakčnej rady časopisu Naše liečivé rastliny. Vyšli mu aj ďalšie knihy: Príhody pohotovostného lekára, Pohotovostný lekár zasahuje, ktoré boli preložené aj do nemčiny. Slovenský rozhlas v roku 1978 odvysielal premiéru rozhlasovej hry MUDr. Miku s názvom Tri hlasy. J aj autorom a režisérom niekoľkých zdravotníckych amatérskych filmov (napr. Slovo), v rozhlase boli na pokračovanie odvysielané jeho lekárske príhody, poslucháčmi veľmi obľúbená je aj Poradňa doktora Miku, ktorú už roky vysiela Rádio Lumen. Za celoživotnú prácu získal viaceré vyznamenania.

● **Prof. MUDr. Zoltán Oláh, DrSc. (*27. 4. 1931)**

sa narodil v Komárne. Po absolvovaní štúdia na LF UK nastúpil ako odborný asistent na Anatomickom ústave LF UK v Bratislave. Po roku prešiel na Katedru oftalmológie, kde je doteraz emeritným profesorom. Je autorom modifikácie odstránenia malígnych nádorov predného segmentu oka iridocyklotómou. Na Slovensku zaviedol aplikovanie lokálnych beta-žiaričov do liečby vnútroočných nádorov. Vo vedeckej práci sa sústredil najmä na problémy experimentálnej mikrochirurgie oka. V tejto problematike obhájil doktorskú dizertáciu a získal titul DrSc. Bol vymenovaný za vedúceho Katedry oftalmológie LF UK a prednostu I. očnéj kliniky FN a LF UK v Bratislave. Na LF UK v Bratislave zastával viaceré funkcie. Na Katedre oftalmológie založil patohistologické laboratórium. Z klinických postupov sa venoval zavedeniu špecializovaných diagnostických metód oftalmológie a nových postupov mikrochirurgie do klinickej praxe. Pritom sa zvlášť sústredil na transplantáciu rohovky, aplikáciu umelých vnútroočných šošoviek, modifikácie operácie odlučenia sietnice a na mikrochirurgiu glaukómu. Zaoberal sa aj s možnosťami využitia žiarivej energie svetla (laserov) v klinickej praxi oftalmológie a výpočtovej techniky v očnom lekárstve. V spolupráci so Slušovicami a Chemicko-technologickou fakultou SVŠT participoval na vývoji materiálu pre tzv. viskochirurgiu „Healonu“. Zaoberá sa aj problematikou dejín oftalmológie a práce Očnej kliniky LF UK na Slovensku. Na túto tému vydal aj monografiu a venoval sa jej aj v tlači. Vytvoril vedeckú školu a ako školiteľ viedol doktorandov v rámci postgraduálneho štúdia. Vytvoril podmienky pre získanie titulov docent,

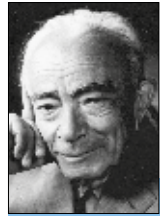

prof. Oláh

profesor a doktor vied z oftalmológie, absolvoval stážové pobyty v zahraničí. Je členom viacerých domácich i zahraničných odborných spoločností redakčných rád odborných časopisov. Je autorom početných monografií, vysokoškolských učebníc a výučbových filmov. Okrem prednášok na LF UK (aj v anglickom jazyku), oftalmológiu prednášal aj na ďalších fakultách UK (filozofickej, pedagogickej a farmaceutickej). Za zásluhy o budovanie a rozvoj medicíny v odbore mu bolo udelených mnoho vyznamenaní doma i v zahraničí.

● **Prof. MUDr. František Pór (*15. 4. 1899 - †8. 9. 1980)**

sa narodil vo Zvolene. Absolvoval LF Univerzity Karlovej v Prahe a bol externým lekárom na III. internej klinike nemeckej LF UK v Prahe, neskôr na II. internej klinike. Jeho mimoriadny záujem o vedeckovýskumnú prácu ho viedol k ďalšiemu štúdiu na rôznych zahraničných pracoviskách. V roku 1932 nastúpil ako primár Interného a Tuberkulózneho oddelenia Verejnej mestskej nemocnice v Ružomberku, neskôr pôsobil ako súkromný odborný lekár. V tom čase ho aj s manželkou zaistilo gestapo a boli deportovaní do koncentračného tábora v Seredi a odtiaľ do Terezína, kde boli oslobodení Červenou armádou. Nastúpil ako primár Interného oddelenia Štátnej nemocnice v Košiciach, neskôr ho poverili vedením Internej kliniky, ktorá vznikla na novozaloženej LF v Košiciach. I. internú kliniku viedol až do roku 1971. Po odchode do dôchodku ešte mnoho rokov dochádzal, skoro denne, na kliniku a zapájal sa do jej činnosti. Počas svojej praxe sa intenzívne venoval problematike etiopatogenézy diabetes insipidus, poruchám vodného a elektrolytového metabolizmu, zlyhaniu srdca, metabolizmu kortikosteroidov, poruchám cirkulácie a respirácie a v poslednom období svojho aktívneho života aj ateroskleróze. Publikoval mnoho prác a štúdií v domácich a zahraničných časopisoch a získal mnohé vyznamenania. Na klinike vytvoril biochemické, hematologické a nefrologické laboratórium, podieľal sa na vytvorení prvého dialyzačného strediska na Internej klinike. Mal mnohé odborné i pedagogické funkcie. V apríli 2017 sa konal už 24. memoriál prof. Póra.

prof. Pór

Cenu prof. Póra prevzali doc. Lukan a prof. Mydlík z Internej kliniky v Košiciach

prof. Žucha

● Prof. MUDr. Ivan Žucha, CSc. (*26. 4. 1935 - †31. 5. 2009) sa narodil vo Vrútkach. Štúdium medicíny ukončil v Prahe na Fakulte všeobecného lekárstva Karlovej Univerzity. Pracoval na neurologickom oddelení v Martine, neskôr ako sekundárny lekár na psychiatrickom oddelení v Žiline-Bytčici. Svoju učiteľ-

skú dráhu začal ako odborný asistent Katedry neurológie SÚDL v Trenčíne, pokračoval na Psychiatrickej klinike LF UK v Bratislave, kde následne pôsobil celý svoj aktívny život. Bol vynikajúcim vysokoškolským učiteľom. Jeho prednášky boli bohato navštevované a nezabudnuteľné nielen pre obsah, ale aj pre typický a neopakovateľný „žuchovský“ spôsob prezentácie. Bol autorom a spoluautorom viacerých vysokoškolských učebných textov z lekárskej psychológie, psychiatrie a psychoterapie pre poslucháčov LF UK, súdnej psychiatrie pre poslucháčov Akadémie policajného zboru SR, ako aj ďalších učebníc. Bol členom rôznych odborných komisií, prednostom Psychiatrickej kliniky LF UK a UN v Bratislave. Spočiatku sa zaoberal predovšetkým výskumom vyššej nervovej činnosti, neurozológiou a klinickou psychopatológiou, neskôr skúmal problematiku sociálnej psychiatrie, psychiatrickej sexuológie, venoval sa

Cenu prof. Žuchu prevzala manželka MUDr. M. Žuchová...

...a účastníkom sa prihovarila aj jeho dcéra MUDr. S. Žuchová

Prof. Balažovjech s manželkou

vybraným problémom psychoterapie a najrôznejším filozofickým problémom psychiatrie a medicíny vôbec. Bol dlhoročným súdnym znalcom, autorom a spoluautorom mnohých vedeckých prác doma i v zahraničí a členom redakčnej rady niekoľkých odborných časopisov. Venoval sa písaniu esejistických a filozofických diel (Fragmenty, Zapisník psychiatri Ivana Žucha, Zapisník 2, Kompost, O prirodzenosti vecí). Mal tiež viaceré pedagogické a odborné funkcie, bol predsedom Psychoterapeutickej sekcie Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS a prezidentom Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLs. Za vynikajúce pracovné výsledky v školstve a vo vede sa stal nositeľom viacerých vyznamenaní.

Foto Boris Caban

Pohľad na účastníkov podujatia

FDA schválila biosimiláry bevacizumabu

14. septembra 2017 americký úrad Food and Drug Administration (FDA) schválil biosimilár bevacizumabu (biologicky podobný na referenčnú látku bevacizumab) na liečbu viacerých druhov onkologických ochorení u dospelých pacientov.

Bevacizumab je ľudská monoklonálna protilátka IgG, ktorá sa viaže na a zároveň inhibuje vaskulárny endotelový rastový faktor (VEGF). Toto bolo prvé schválenie biosimiláru na liečbu onkologických ochorení v USA. Príchod nových biosimilárov, najmä pri chorobách, kde sú vysoké liečebné náklady, je dôležitým stimulom na podporu konkurencie, ktorá môže výrazne znížiť náklady na zdravotnú starostlivosť a zvýšiť prístup k životne dôležitým terapiám. Biosimiláry sú biologické produkty - lieky odvodené od živých organizmov, vrátane ľudí, zvierat, kvasiniek alebo iných mikroorganizmov. Schválenie biosimilárov si vyžaduje, aby sa stanovila rovnocennosť s referenčným výrobkom na základe merania bezpečnosti, čistoty a účinnosti a na jeho schválenie môžu využiť aj klinické údaje z referenčného lieku, pokiaľ je stanovená jeho rovnocennosť. Biosimilár bevacizumabu je už siedmy biologický preparát schválený od roku 2009 a je určený na použitie v **metastatickom štádiu kolorektálneho karcinómu** v kombinácii s chemoterapiou na báze 5-FU ako liečba prvej alebo druhej línie a v kombinácii s chemoterapiou na báze fluoropyrimidínu a irinotekanu alebo fluoropyrimidínu a oxaliplatiny v druhej línii po progresii na prvólíniovej terapii s bevacizumabom. Schválený je tiež pre **ne-spinocelulárny variant nemalobunkového karcinómu pľúc** v kombinácii s karboplatinou a paklitaxelom v prvej línii pre pacientov s neresekovateľným, lokálne pokročilým, rekurentným alebo metastatickým ochorením. Schválenie platí aj pre použitie u pacientov s **glioblastómom pri progresii, pri metastatickom karcinóme z obličkových buniek** v kombinácii s INF-alfa a pri perzistujúcom, recidivujúcom alebo metastatickom **karcinóme krčka maternice** v kombinácii s paklitaxelom a cisplatinou alebo topotekánom.

Biosimiláry sa pravdepodobne stanú jednou z hlavných tém v liekovej politike najbližšieho obdobia, keďže v najbližších rokoch stratia patentovú ochranu viaceré biotechnologické lieky a tak sa stanú predmetom záujmu farmaceutických firiem, ktoré sa v súčasnosti zameriavajú najmä na výrobu generík. Riaditeľ Európskej liekovej agentúry (EMA) Guido Rasi verí, že biosimiláry by mohli hrať dôležitú úlohu v budúcom systéme európskeho zdravotníctva ako lacnejšia náhrada za pôvodné typy liekov.

MUDr. Tomáš Šálek

Národný onkologický ústav Bratislava